U.2025.2875
U.2025.2875
FED2025.79

Arbejdstagers fald over en kasse under hjemmearbejde måtte anses som arbejdsskade.

Ansættelses- og arbejdsret 8 - Erstatning uden for kontraktforhold 141.9 - Erstatningsret (FED) 1.11 og 1.4.1.

Arbejdstageren, A, der arbejdede hjemme, rejste sig omkring kl. 13 fra sit arbejdsbord og gik ud til kaffemaskinen i køkkenet. På vej tilbage til arbejdsbordet faldt hun og kom til skade. Parterne var enige om, at A's brygning af kaffe havde en naturlig forbindelse til arbejdet, og at ulykken fandt sted på et tidspunkt, hvor hun var i færd med at udføre sit arbejde. Ankestyrelsen, S, anerkendte ikke skaden som en arbejdsskade, idet S lagde vægt på, at A i sit private hjem var faldet over en kasse, som ikke havde nogen forbindelse til hendes arbejde. Spørgsmålet var, om der var grundlag for at tilsidesætte S' afgørelse. Ifølge arbejdsskadesikringslovens

§ 5, forstås ved arbejdsskade en ulykke, jf. lovens § 6, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under. Højesteret lagde til grund, at ulykkesårsagen var et fald over en kasse, som var placeret på gulvet. Højesteret fandt, at udgangspunktet i en sag som den foreliggende, der angik en ulykke, som skete på et tidspunkt, hvor den tilskadekomne var i færd med at udføre sit arbejde, er, at ulykken må anses for en arbejdsskade efter arbejdsskadesikringslovens § 5. Dette gælder også i tilfælde, hvor den tilskadekomne arbejder fra en hjemmearbejdsplads. A var i færd med at udføre sit arbejde – og ikke handlinger af privat karakter – da hun faldt. Udgangspunktet var herefter, at ulykken måtte anses for en arbejdsskade. Det forhold, at A faldt over en privat genstand i sit hjem, gav ikke i sig selv grundlag for at fravige dette udgangspunkt. Højesteret bemærkede, at arbejdsgiveren har ansvaret for arbejdspladsens indretning og et sundt og sikkert arbejdsmiljø, også når arbejdet foregår hjemme. Arbejdsgiveren må som led i det objektive ansvar efter arbejdsskadesikringsloven bære risikoen for skader, der er sket som følge af, at den ansatte under udførelsen af arbejde fra en hjemmearbejdsplads falder over egne genstande, som ikke har noget med arbejdet at gøre, men som er en del af hjemmets indretning. Det fulgte heraf, at A's tilskadekomst ved faldet over kassen måtte anses som en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under, jf. arbejdsskadesikringslovens § 5. Højesteret tiltrådte derfor, at S skulle anerkende, at ulykkestilfældet var omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5, og stadfæstede herved landsrettens dom.[1]

H.D. 2. maj 2025 ***i sag BS-51741/2024-HJR (2. afd.)***

(Poul Dahl Jensen, Michael Rekling, Jan Schans Christensen, Lars Apostoli og Peter Mørk Thomsen).

Ankestyrelsen (adv. Inge Houe, Kbh.)
mod
HK Danmark som mandatar for A (adv. Michel Møllegaard Jessen, Kbh.)
og
Biintervenient til støtte for Ankestyrelsen: Dansk Arbejdsgiverforening (adv. Tine Benedikte Skyum, Kbh.)
Biintervenient til støtte for HK Danmark som mandatar for A: Fagbevægelsens Hovedorganisation (adv. Bjørn Elling, Kbh.)

Retten i Holbæks dom 29. juni 2023, BS-34935/2022-HBK

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 16. september 2022.

Sagen drejer sig om prøvelse af Ankestyrelsens afgørelse af 31. marts 2022. Afgørelsen er truffet som led i behandlingen af en klage over en afgørelse af 24. marts 2021 fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, hvorefter en skade, der var pådraget sagsøgeren, A, under hendes arbejde i hjemmet, og som var anmeldt som en arbejdsskade, ikke var omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Ved Ankestyrelsens afgørelse blev det bestemt, at den anmeldte skade ikke var sket i forbindelse med de forhold, hvorunder A's arbejde var foregået.

HK Danmark har som mandatar for A over for sagsøgte, Ankestyrelsen, nedlagt følgende påstande:

»Principal påstand:

Ankestyrelsen tilpligtes at anerkende, at A har pådraget sig en arbejdsskade, der er omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5, jf. § 6.

Subsidiær påstand:

Ankestyrelsen tilpligtes at anerkende, at A har pådraget sig en arbejdsskade, der er omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5.

Mere subsidiær påstand:

Sagen hjemvises.«

Ankestyrelsen har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært hjemvisning.

Oplysningerne i sagen

I en anmeldelse af 29. december 2020 fra A's arbejdsgiver, X, er A's oplysninger om uheldet gengivet således:

Dato og tid for hændelsen	08-12-2020 kl. 12:55
Beskrivelse af hændelsen	Jeg gik i vores køkken-alrum fra kaffemaskinen til min hjemmearbejdsplads og snublede over en kasse vi har stående havde ikke noget i hænderne, havde bare tændt for kaffemaskinen. Jeg slår mit venstre knæ, mit højre skinneben og min højre skulder, sidstnævnte brækker. Jeg blev opereret dagen efter.

1 FT 2002-03, till. A, lovforslag nr. L 216, s. 6602 og 6614, U 2024.249H, U 2014.257H og U 2024.1503H, samt Ankestyrelsens principafgørelser i U-9-06, i 8-22 og i 40-22.

Copyright © Karnov Group Denmark A/S

	Har fikseret arm i 3 uger og skal til genoptræning 9 uger derefter. Er deltidssyge-meldt fordi jeg ikke kan arbejde en hel dag med kun venstre arm (er højrehåndet).
Hvad der gik galt	Fald til samme niveau (fx fald på gulv)
Beskrivelse af afvigelsen	Kasse
	2877
Hvordan personen kom til skade Hvad personen kom til skade på	Ved vandret bevægelse (fx hen ad gulv) Gulv
Skadens art	Lukkede brud
Skadet legemsdel	Skulder og skulderled

I anmeldelsen er ulykken betegnet som en arbejdsskade efter arbejdsskadeloven, og det er oplyst, at ulykkesstedet er A's private hjem.

- I et spørgeskema til brug for Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings behandling af sagen har A besvaret de anførte spørgsmål således:

»…

2. Beskriv hændelsen uddybende, og hvordan du kom til skade med den pågældende legemsdel, herunder om du faldt og årsagen til faldet:

Jeg rejste mig fra spisebordet (min arbejdsplads) og gik over til kaffemaskinen; jeg vendte mig derefter rundt og så faldt jeg. Jeg mente i første omgang at jeg faldt over en kasse vi har stående, men jeg er ikke helt sikker på om jeg bare snublede over mine egne ben. Jeg faldt i hvert fald og slog mit venstre knæ, mit højre skinneben og min højre arm/skulder - skulderen brækker.

3. Hvilken arbejdsopgaver udførte du hjemmefra?

Jeg udførte og udfører de administrative opgaver som jeg også udfører når jeg er på arbejdet.

4. På hvilken måde havde den beskrevne hændelse/handling relation til dit arbejde

Jeg ville lave kaffe, hvilket jeg formentlig også ville have gjort, hvis jeg var på arbejdet.

5. Hvem har indrettet arbejdspladsen?

Det har jeg.

6. Har arbejdsgiver instrueret særlige forhold til indretning af hjemmearbejdspladser, herunder hæve/sænkeborde, skift af arbejdsstilling mv. medsend eventuelt skriftlig dokumentation

Jeg har hentet diverse udstyr som fx skærm, stol, tastatur på arbejdet og bragt hjem. Jeg er arbejdsmiljørepræsentant og har bl.a. taget et 10 ugers kursus i ergonomi, så jeg er fint i stand til at indrette min arbejdsplads ergonomisk korrekt.

…«

I et svar fra A's arbejdsgiver til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er det anført bl.a.:

»1. A udførte de administrative opgaver, som hun har som afdelingssekretær - altså primært via telefon og computer 2. og 3. Arbejdstager har hjemtaget stol, skærm, tastatur_mv. og selv indrettet uden særlig vejledning fra arbejdsgiver. Men hun er - som hun selv nævner i sit svar - arbejdsmiljørepræsentant og ergonaut.«

I afgørelsen af 24. marts 2021 fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er det i begrundelsen for resultatet anført:

»Vi kan ikke anerkende ulykken den 8. december 2020 som en arbejdsskade, fordi du ikke var omfattet af arbejdsskadesikringsloven på tidspunktet for ulykken.

Vi har lagt vægt på, at du ifølge anmeldelsen gik fra i jeres køkken- alrum fra kaffemaskinen til din hjemmearbejdsplads. Du snublede over en kasse I har stående. Du slog dit venstre knæ, højre skinneben og højre skulder, som brækkede.

Du var ikke var dækket af loven, fordi skadens indtræden ikke var forårsaget af arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregik.

Kassen forårsagede dit fald. Din arbejdsgiver havde ikke indflydelse på, at I havde kassen stående i jeres køkken-alrum. Vi henviser til principperne i Ankestyrelsens principafgørelse U-9-06.

Vi er opmærksomme på, at du i besvarelsen af vores spørgeskema oplyser, at du i første omgang mente, at du faldt over en kasse, men at du nu ikke er helt sikker på om du snublede over dine egne ben. Oplysningen har ikke ført til en ændret vurdering, fordi den oprindelige forklaring som udgangspunkt ligges til grund, da der er en formodning for, at tidsnæreoplysninger indeholder den mest korrekte beskrivelse, ifølge Ankestyrelsens principafgørelse 23-19. Vi har derfor lagt vægt på oplysningerne i anmeldelsen.

Derfor anerkender vi ikke din skade på venstre knæ, højre skinneben og brud på højre skulder som en arbejdsskade.«

I A's klage over afgørelsen er det anført bl.a.:

»Det er korrekt, at jeg i første omgang troede at jeg var snublet over en kasse som stod på gulvet fordi jeg havde en bule på skinnebenet. Da bulen stadig var der lang tid efter gik jeg til læge. Lægen fortalte mig at bulen ikke stammede fra et slag/stød, men var en fedtknude som ikke kunne være opstået ved at jeg havde slået mig. Derfor konkluderede jeg, at jeg var snublet over mine egne ben, så at sige. Det er muligt at tidsnære oplysninger indeholder de mest korrekte oplysninger, men her er der tale om at oplysningerne fra min læge sammenholdt med at jeg tænkte at det var underligt at jeg var faldet over kassen gjorde, at jeg konkluderede at jeg måtte være snublet over egne ben.«

Ankestyrelsen stadfæstede den 31. marts 2022 afgørelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, og i begrundelsen herfor er det anført:

»*Sådan vurderer vi sagen*

Ankestyrelsen vurderer, at du ikke er kommet til skade som følge af arbejdet.

Hvad er afgørende for resultatet

Det fremgår af anmeldelsen, at du er beskæftiget som afdelingssekretær hos X. Det fremgår endvidere,

2878

at du den 8. december 2020 arbejdede hjemmefra. Herudover fremgår det, at du havde hentet kaffe i dit køkken-alrum, og på vej tilbage til din hjemmearbejdsplads snublede du over en kasse, og fik et brud på højre skulder. Herudover slog du venstre knæ og højre skinneben

Du har i din spørgeskemabesvarelse af 18. januar 2021 beskrevet, at du rejste dig fra spisebordet, hvor du havde din hjemmearbejdsplads, og gik over til kaffemaskinen. Herefter vendte du rundt, og faldt. Du mente i første omgang, at du faldt over en kasse, som du

Copyright © Karnov Group Denmark A/S

havde stående, men du er ikke sikker på, om du bare snublede over dine egne ben.

I forbindelse med din klage oplyser du, at du i første omgang troede, at du snublede over en kasse, som stod på gulvet, fordi du havde en bule på skinnebenet. Ved en efterfølgende lægehenvendelse oplyste din læge til dig, at din bule på skinnebenet ikke stammede fra et slag/stød, men at det var en fedtknude. På denne baggrund konkluderer du, at du snublede over dine egne ben.

Vi vurderer, at din færden i forbindelse med at du skal hente eller har hentet kaffe mens du arbejder hjemme, er en færden der sker i forbindelse med arbejdet. Vi lægger vægt på, at denne færden er en nødvendig og naturlig del af arbejdet.

Vi vurderer imidlertid også, at årsagen til dit fald skyldes private forhold, idet vi lægger til grund, at skaden er opstået som følge af, at du faldt over en kasse. Vi lægger vægt på, at det fremgår af anmeldelsen, at du faldt over en kasse. Kassen har du selv placeret i dit hjem, og der ikke nogle oplysninger om, at den pågældende kasse har noget forbindelse til dit arbejde. Vi er opmærksomme på, at du i din spørgeskemabesvarelse oplyser, at du er i tvivl, om hvorvidt du snublede over dine egne ben eller om du snublede over en kasse. Efter de to forklaringer lægger vi dog til grund, at den pågældende kasse var involveret i hændelsen den 8. december 2020. Vi er også opmærksomme på, at du efter dit lægebesøg, hvor du fik konstateret, at den pågældende bule på dit skinneben var en fedtknude konkluderede, at du ikke var faldet over kassen. Dette ændrer ikke ved vores vurdering, idet vi ikke tillægger det afgørende betydning, om din knude på benet skyldes et fald eller er en fedtknude.

Vi henviser endvidere til vores principmeddelelse 9-06, som fastslår, at arbejdsgiver ikke har indflydelse på hvor skadelidte placerer private genstande i hjemmet.

Vi lægger også vægt på, at det er den tilskadekomne, som skal løfte bevisbyrden for, at skaden er opstået i forbindelse med arbejdet. Vi vurderer at denne bevisbyrde ikke er løftet.

Oplysningerne fremgår særligt af anmeldelsen samt din spørgeskemabesvarelse«

Forklaringer

A har forklaret bl.a., at hun den 8. december 2020 sad ved sit bord derhjemme og udførte sit arbejde. Da hun ville lave kaffe, rejste hun sig fra bordet og gik ud til kaffemaskinen i køkkenet. Kaffemaskinen var i en afstand af ca. 5 meter fra hendes arbejdsbord. Hun tændte for kaffemaskinen og vendte sig rundt og gik muligvis et skridt. Hun må have gået et skridt. Hun havde ingenting i hånden. Hun faldt, og hun tænkte først, at hun var faldet over en kasse, der stod på gulvet. Hun mærkede en bule på højre skinneben og forbandt det med, at hun måtte være faldet over kassen. Kassen havde stået der på gulvet i ca. 1 år. Der var ledninger i kassen, bl.a. til mobiltelefon og kabler til skærm og computer. På grund af faldet fik hun ondt i sit håndled, og hun slog armen ved faldet. Hun havde mest ondt i skulderen, og det blev senere på skadestuen konstateret, at et stykke af en knogle i skulderen havde forskubbet sig. Hun har indsendt skitsen vist på ekstraktens side 72. Hun kan ikke huske, hvornår hun har tegnet den. Det var et stykke tid efter uheldet.

Parternes synspunkter

I et påstandsdokument fra *sagsøgers advokat* er det anført:

»Sagsøger vil i det følgende først redegøre for reglerne, og dernæst anvende dem på den konkrete sag, for endelig at opsummere sagen.

Sagsøgte har gjort gældende, at der skal foreligge et sikkert grundlag for at tilsidesætte sagsøgtes afgørelse, idet de har stor erfaring med at foretage nødvendige bevisvurderinger af skønsmæssig karakter.

Dette kan kun henføre sig til vurderingen af, hvorvidt sagsøger er faldet over kassen eller ej. Bortset herfra handler sagen om fortolkning af loven, hvilket ikke er omfattet af ovenstående og der kræves således ikke et sikkert grundlag, for at tilsidesætte denne del af afgørelsen.

Om reglerne generelt

En arbejdsskade skal være opstået som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår. Det er således en betingelse for at være omfattet af arbejdsskadesikringsloven, at der på skadestidspunktet blev udført arbejde for en arbejdsgiver, eller at skaden skyldtes arbejdet eller de forhold, hvorunder det er foregået.

Dette kan ses i lov og praksis, jf. nedenfor.

Det fremgår af arbejdsskadesikringslovens § 1, stk. 1, at:

»*Formålet med denne lov er at yde erstatning og godtgørelse til tilskadekomne eller deres efterladte ved arbejdsskade. Skaden skal være forårsaget af arbejdet eller de forhold, det foregår under, jf. lovens §§ 5-7, men arbejdsgiveren behøver ikke at have handlet ansvarspådragende. Gennem arbejdsgivernes finansiering af*

erstatninger m.v. understøttes arbejdsmiljøsystemets forebyggelse af arbejdsskader.«

Det fremgår af arbejdsskadesikringslovens § 5, at:

»*Ved arbejdsskade i denne lov forstås ulykke, jf. § 6, og erhvervssygdom, jf. § 7, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under, jf. dog § 10 a.*«

Arbejdsgiveren har dermed i henhold til arbejdsskadesikringsloven et objektivt ansvar for alle skader, der opstår som følge af arbejdet eller de forhold, det foregår under. Det er ikke en forudsætning, at arbejdsgiveren har handlet uagtsomt eller på anden måde ansvarspådragende. Det er selve tilskadekomsten, der er omfattet af loven.

Hvordan fortolkes, at skaden skal være en følge af arbejdet eller de forhold, det foregår under i praksis, når vi bevæger os væk fra de »lette sager«, hvor skaden sker på en fast arbejdsplads?

Dette ses eksempelvis i U.2010.963/2L, hvor skadelidte havde arbejdet hjemme om morgenen, og på vej hen til et møde faldt, og kom til skade på fællestrappen udenfor hendes egen hoveddør. Her havde arbejdsgiver ikke indflydelse på indretning eller vedligeholdelse af trappen, hvilket imidlertid ikke fik nogen betydning for landsrettens vurdering. Af landsrettens begrundelse og resultat fremgår det, at *»Under disse omstændigheder finder landsretten, at A var i færd med at arbejde, da hun faldt og kom til skade, og at ulykken derfor er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.«*

Det relevante punkt er således, at skaden skete under udførelse af arbejdet.

Og fortsat i U.2014.1851L, der handlede om, hvorvidt en dagplejemor, som faldt i forbindelse med glatførebekæmpelse tidligt om morgenen, var omfattet af den personkreds, der er sikret efter lov om arbejdsskade. Her havde arbejdsgiver ligeledes ikke indflydelse på de forhold, hvorunder glatførebekæmpelsen var sket, hvilket heller ikke i denne sag fik nogen betydning for sagens udfald. Det fremgår af landsrettens begrundelse, at *»D's arbejde med at gruse indgangen gennem haven til indkørslen må på den baggrund anses for en del af hende opgave som dagplejer med at stå for hjemmets sikkerhed udenfor, og det blev dermed udført i kommunens interesse. Denne opgave skulle efter omstændighederne den pågældende dag være udført inden åbningstidens begyndelse.«* Skadelidte fik herefter dom for, at hun var omfattet af den personkreds, der er sikret efter lov om arbejdsskade.

Det fremgår således af ovenstående retspraksis, at de relevante kriterier for at være omfattet af arbejdsskadesikringsloven også ved mere atypiske arbejdspladser er, hvorvidt skaden er sket under arbejdet, eller om tilrettelæggelsen af arbejdet og den pågældende

Copyright © Karnov Group Denmark A/S

handling har fundet sted i arbejdsgiverens interesse. Er dette tilfældet, anses skaden for en arbejdsskade.

De tilfælde i praksis, hvor skader ikke bliver anerkendt som en arbejdsskade, er hovedsageligt i tilfælde af rene private ærinder, eller hvor skaden er sket i forbindelse med en handling, som ikke kan anses for at have haft en naturlig eller nødvendig sammenhæng med arbejdet.

Arbejdsskadesikringslovens § 6:

Betingelserne for at anerkende en arbejdsskade i form af en ulykke efter arbejdsskadesikringslovens § 6 er:

Lov om arbejdsskadesikring § 6

»*Ved en ulykke forstås efter denne lov en personskade forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage.*

Stk. 2. Personskaden, jf. stk. 1, kan være fysisk eller psykisk og kan være varig eller forbigående.

Det er ikke et krav, at personskaden medfører behov for behandling, eller at personskaden er blevet behandlet.

Stk. 3. For ulykker gælder retsvirkningerne i denne lov fra den dag, hvor ulykken indtræder, eller hvor den påvirkning, der har forårsaget ulykken, ophører, medmindre andet er fastsat i loven«

Det fremgår af stk. 1, at en ulykke forstås som en personskade, forårsaget af en hændelse eller påvirkning, som er sket pludseligt. I den konkrete sag faldt sagsøger og kom til skade med operation til følge dagen efter. Der er således tale om netop en personskade, der er forårsaget af en pludselig hændelse, ligesom denne har medført behandling, og således ikke er gået over af sig selv.

Den konkrete sag

Der er tvist om det præcise hændelsesforløb, og dette må afklares ved partsforklaring og bevisførelse.

Der er imidlertid i sagen enighed om, at sagsøger var på arbejde og i gang med at arbejde. Der er tillige enighed om, at hun havde et fast arbejdssted hjemme, hvorfra arbejdet blev udført, og der er enighed om, at hendes færden med at hente kaffe var en naturlig og nødvendig del af arbejdet.

Fald over kasse

I nærværende sag er eneste bestridte punkt, hvorvidt det faktum, at faldet skete over egen genstand har betydning for anerkendelse. I henhold til lovens ordlyd, formålet med loven og retspraksis, ses der ikke at være noget grundlag for, at tilhørsforhold til en genstand, eller arbejdsgivers indflydelse på denne, har nogen betydning. Der er tale om et objektivt ansvar, og i nærværende sag var sagsøger i gang med sit arbejde, og der er enighed om, at det at hente kaffe er en naturlig og nødvendig del af arbejdet.

Dette ses også ved, at hjemmearbejdet på det pågældende tidspunkt ikke havde sporadisk karakter, men var så fast, at hjemmearbejdspladsen må karakteriseres som et fast arbejdssted. Spørgsmålet bliver derved: Ville

2880

denne sag være anerkendt, såfremt skaden var sket på virksomhedens matrikel? Kan retten svare ja til dette, så skal der ske dom efter sagsøgers påstand.

Sagsøgte har gjort gældende, at skaden ikke er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, idet arbejdsgiver ikke havde indflydelse på, at der lå private genstande i vejen på tilskadekomnes bopæl. Arbejdsgiver har imidlertid mulighed for at give instruktion om indretningen af hjemmearbejdspladsen, jf. også principmeddelelse 40-22, og sådan en instruktion kunne have været om ryddeligheden af adgangsveje, hvorefter arbejdsgiver ville have haft indflydelse herpå. Der er ikke i sagen givet nogle instruktioner om indretning af hjemmearbejdspladsen, jf. bilag 5.

Det gøres således gældende, at sagsøgers skade ved fald over sin egen kasse, skete i forbindelse med og under arbejdet, hvilket er omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5, jf. § 6.

Opsummering

Denne sag handler om, at sagsøger i forbindelse med hjemmearbejde faldt over sin egen kasse og kom til skade, og om, hvorvidt skaden kan anerkendes som en arbejdsskade. Der er i sagen enighed om, at sagsøger var på arbejde og i gang med sit arbejde. Der er enighed om, at hun havde et fast arbejdssted hjemmefra, hvorfra hendes arbejde blev udført, og der er enighed om, at hendes færden med at hente kaffe var en naturlig og nødvendig del af arbejdet. Spørgsmålet er således udelukkende, hvorvidt det faktum, at hun faldt over sin egen kasse, har en betydning for, om skaden skal anerkendes eller ej.

Det fremgår således af ovenstående retspraksis, at de relevante kriterier for at være omfattet af arbejdsskadesikringsloven også ved mere atypiske arbejdspladser er, hvorvidt skaden er sket under arbejdet, eller om tilrettelæggelsen af arbejdet og den pågældende handling har fundet sted i arbejdsgiverens interesse. Er dette tilfældet, anses skaden for en arbejdsskade.

I henhold til ovenstående gennemgang af praksis, må subsumption af sagens faktum føre til, at skaden skal anerkendes som en arbejdsskade, idet skaden er sket under arbejdet, og handlingen foretaget i arbejdsgivers interesse.«

I et påstandsdokument fra *sagsøgte* er det anført:

»*Ad A's principale påstand om, at Ankestyrelsen tilpligtes at anerkende, at hun har pådraget sig en arbejdsskade, der er omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5, jf. § 6:*

Ankestyrelsen har ved afgørelsen af 31. marts 2022 (bilag 8) alene taget stilling til, om A's fald den 8. december 2020 skete i forbindelse med arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår, jf. arbejdsskadesikringslovens § 5.

Da Ankestyrelsen har afvist, at dette var tilfældet, har Ankestyrelsen ikke haft grundlag for at tage stilling til, om betingelserne for at anerkende en arbejdsskade i form af en ulykke efter arbejdsskadesikringslovens § 6, er opfyldt, dvs. om A har godtgjort en personskade i arbejdsskadesikringslovens forstand, og om der i givet fald er årsagssammenhæng mellem personskaden og faldet.

Ankestyrelsen kan alene prøves på de spørgsmål, som Ankestyrelsen har taget stilling til i forbindelse med den administrative behandling af sagen.

Det følger også af almindelige principper om domstolenes prøvelse af forvaltningens afgørelser, at prøvelse er begrænset til de forhold, som myndigheden forinden har taget stilling til.

Der henvises i den forbindelse til U.2010.2952.H, hvor Højesteret vurderede, at spørgsmålet om dispensation fra anmeldelsesfristen skulle hjemvises til fornyet behandling, da Ankestyrelsen kun havde taget stilling til 2 af de 4 betingelser for dispensation fra anmeldelsesfristen. Sagen blev derfor hjemvist, da Ankestyrelsens afgørelse ikke omfattede en vurdering af de øvrige 2 betingelser. Der henvises herudover til U2015.2395Ø.

Retten kan derfor ikke tage stilling til arbejdsskadesikringslovens § 6, men må hjemvise sagen, hvis retten finder betingelserne i § 5 opfyldt.

På denne baggrund angår Ankestyrelsens anbringender alene arbejdsskadesikringslovens § 5

Til støtte for påstanden om frifindelse gøres det overordnet gældende, at A ikke har godtgjort det fornødne sikre grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse af 31. marts 2022.

Ankestyrelsen har gennem behandlingen af et stort antal sager en særlig erfaring med at bedømme, om arbejdsskadesikringslovens betingelser er opfyldt. Ankestyrelsen har derigennem også stor erfaring med at foretage de nødvendige bevisvurderinger af skøns-

Copyright © Karnov Group Denmark A/S

mæssig karakter. Derfor skal der foreligge et tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse.

Stævningen indeholder ikke nye væsentlige oplysninger i forhold til grundlaget for Ankestyrelsens afgørelse. Stævningen kan derfor ikke i sig selv give grundlag for at rejse tvivl om rigtigheden af Ankestyrelsens afgørelse af 31. marts 2022.

Det gøres gældende, at Ankestyrelsen med rette har vurderet, at A's fald den 8. december 2020 ikke skete som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet er foregået. Ankestyrelsen er enig i, at almindelig færden, for eksempel for at gå på toilettet eller hente mad og drikke, i forbindelse med hjemmearbejde er omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Et fald, der sker under sådan almindelig færden, vil således normalt være omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Et fald, der sker under færden på hjemmearbejdspladsen som følge af rent private forhold i hjemmet, kan derimod ikke anses for at være en følge af arbejdet eller

2881

de forhold, hvorunder arbejdet foregår, idet arbejdsgiveren ikke har indflydelse på medarbejdernes private forhold i hjemmet.

Det gøres gældende, at Ankestyrelsen med rette har lagt til grund, at A faldt over en privat kasse uden relation til arbejdet, og ikke over sine egne ben.

A har i anmeldelsen den 23. december 2020 til forsikringsselskabet (bilag 1) oplyst, at hun faldt den 8. december 2020 efter at have rejst sig fra sin hjemmearbejdsplads for at tænde for sin kaffemaskine. Ankestyrelsen bestrider ikke, at dette er almindelig færden i forbindelse med arbejdet, der som udgangspunkt er omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Det er i anmeldelsen også oplyst, at A faldt over en kasse, der stod på gulvet. Det er ubestridt, at der var tale om en privat kasse, der ikke havde relation til hendes arbejde.

Det er fastslået i højesteretspraksis, at der som udgangspunkt skal lægges vægt på de oplysninger, der er afgivet i tidsnær sammenhæng med en anmeldt hændelse, idet senere ændrede forklaringer kan være udtryk for erindringsforskydninger eller efterrationaliseringer.

Når en forklaring ændres senere i forløbet, skal der foretages en vurdering af, om den ændrede forklaring kan indeholdes i den oprindelige forklaring, eller om den er udtryk for erindringsforskydning eller efterrationalisering.

A har i anmeldelsen (bilag 1), der er indgivet omkring to uger efter hændelsen, beskrevet sin færden på hjemmearbejdspladsen og har oplyst, at hun faldt over en kasse.

Ved den efterfølgende spørgeskemabesvarelse (bilag 4) mente A fortsat, at hun kunne være faldet over en kasse, men at hun muligvis kunne være faldet over sine egne ben. Hun var således ikke allerede på dette tidspunkt sikker på, at hun ikke faldt over en kasse.

A oplyste først i klagen af 21. juni 2021, dvs. efter at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring havde truffet afgørelse om, at faldet ikke skete som følge af arbejdet, at hun ikke var faldet over en kasse.

Ankestyrelsen har derfor med rette lagt vægt på de mest tidsnære oplysninger om hændelsesforløbet, da den senere forklaring om at være faldet over sin egne afviger væsentligt fra den oprindelige forklaring om at være faldet over en kasse og derfor ikke bare er en præcision heraf.

Ankestyrelsen har derfor med rette lagt til grund, at A faldt over en privat genstand, hvis placering i hjemmet hendes arbejdsgiver ikke har haft nogen indflydelse på. Faldet skete således alene på grund af de private forhold i hjemmet og er derfor uden relation til arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår.

Det bestrides, at det har betydning for denne vurdering, at A på tidspunktet for faldet var hjemsendt grundet Covid-19-pandemien.

Uanset, at der var tale om hjemsendelse frem for frivilligt hjemmearbejde, har arbejdsgiveren ikke mulighed for at påvirke, om der står private genstande i vejen på de områder, hvor en medarbejder skal bevæge sig.

Det bestrides også, at det har betydning, om et tilsvarende fald på virksomhedens matrikel ville blive anset for at være sket som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår.

Hvis der havde været tale om et fald under færden på virksomhedens matrikel, ville arbejdsgiveren netop have haft indflydelse på, om der var placeret genstande, som medarbejderne kunne falde over. Arbejdsgiveren ville derfor have mulighed for at påvirke risikoen for medarbejdernes fald m.v. i forbindelse med arbejdet.

Det gøres derfor gældende, at Ankestyrelsen med rette har vurderet, at A ikke faldt som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet er foregået.

Ad subsidiær påstand om hjemvisning:

Som anført ovenfor gøres det gældende, at hvis retten vurderer, at A's fald den 8. december 2020 skete som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet er foregået, skal sagen hjemvises til fortsat behandling.

Ankestyrelsen har ved afgørelsen af 31. december 2022 alene taget stilling til, om A's fald er sket som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår, jf. arbejdsskadesikringslovens § 5. Ankestyrelsen har derimod ikke taget stilling til, om betingelserne for at anerkende en arbejdsskade i form af en ulykke efter arbejdsskadesikringslovens § 6 er opfyldt.«

Parterne har under hovedforhandlingen gentaget og uddybet deres synspunkter.

Rettens begrundelse og resultat

Spørgsmålet i denne sag angår nærmere, hvorvidt A's skader er pådraget som en følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet er foregået.

A pådrog sig skader den 8. december 2020, da hun udførte arbejde for sin arbejdsgiver i hjemmet, og der er mellem parterne enighed om, at det havde naturlig forbindelse til arbejdet, at A under arbejdet ville lave kaffe og derfor gik ud i sit køkken.

A havde selv indrettet sin hjemmearbejdsplads, og arbejdsgiveren havde i den forbindelse ikke givet særlige instrukser eller udstukket retningslinjer, og det kan lægges til grund, at arbejdsgiveren heller ikke havde viden om eller indflydelse på placeringen af den kasse, der stod på gulvet mellem A's køkken og arbejdsbord.

Det fremgår af den skadesanmeldelse, der blev indgivet kort tid efter uheldet, at A var snublet over den kasse, der stod i hjemmet. A oplyste senere i forbindelse med Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings behandling af sagen, at hu n i første omgang havde ment, at hun var faldet over en kasse, men at hun ikke var helt sikker på,

2882

om hun bare var snublet over sine egne ben. Efter at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring havde truffet afgørelse i sagen, oplyste A at hun var snublet over sine egne ben.

Retten finder efter A's egne oplysninger om den måde, hvorpå skaderne er pådraget, at der er skabt usikkerhed om årsagen til hendes fald, og at de seneste oplysninger, der er fremkommet efter afgørelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, om at hun er snublet over sine egne ben, beror på efterrationaliseringer.

Efter en samlet vurdering af sagen finder retten herefter, at der ikke er ført det fornødne bevis for, at A er snublet over sine egne ben, og at hendes tidsnære og oprindelige oplysninger om, at skadesårsagen var et fald over en kasse på gulvet, må lægges til grund. Da et fald over kassen ikke kan anses som en følge af forhold, hvorunder arbejdet er udført, ses A ikke at have godtgjort, at uheldet er omfattet af arbejdssikringslovens § 5.

Copyright © Karnov Group Denmark A/S

Herefter tages Ankestyrelsens påstand om frifindelse til følge.

Efter sagens karakter og omfang samt værdien og udfaldet skal HK Danmark som mandatar for A betale sagsomkostninger med 17.500 kr. til Ankestyrelsen. Beløbet dækker udgifterne til repræsentation af Ankestyrelsen ved rettergangsfuldmægtig.

Thi kendes for ret

Ankestyrelsen frifindes.

HK Danmark som mandatar for A skal inden 14 dage betale sagens omkostninger til Ankestyrelsen med 17.500 kr.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.

Østre Landsrets dom 28. juni 2024 (5. afd.), BS-34507/2023-OLR [U.2024.4817]

Retten i Holbæk har den 29. juni 2023 afsagt dom i 1. instans (…).

Landsdommerne Ole Græsbøll Olesen, Kåre Mønsted og Christian Ankerstjerne Rønneberg (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, A, har nedlagt principal påstand om, at indstævnte, Ankestyrelsen, skal anerkende, at ulykkestilfældet den 8. december 2020 er omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5, subsidiært at sagen hjemvises.

Ankestyrelsen har påstået dommen stadfæstet.

Forklaringer

A har afgivet supplerende forklaring.

A har forklaret bl.a., at hun var blevet hjemsendt fra den 7. december 2020, og hun kunne således ikke fravælge at arbejde hjemmefra. Før hun blev hjemsendt, arbejdede hun højst hjemme en dag om ugen. Hun har aldrig haft chefer eller kollegaer hjemme hos sig selv. Hun har ikke udfyldt en arbejdspladsvurdering (APV) eller fået instruktioner vedrørende sin hjemmearbejdsplads. På hendes sædvanlige arbejdsplads kunne der også stå kasser på gulvet, da alle havde en kasse til genbrugspapir. Der var ingen instruks herom, og hende bekendt har ingen modtaget advarsler eller lignende i den forbindelse. Det har heller ikke været genstand for drøftelse i arbejdsmiljøorganisationen på arbejdspladsen. Hun har fået en stol, skærm og tastatur stillet til rådighed til brug for sit hjemmearbejde, da hun i forvejen havde en bærbar computer (laptop).

Hun troede først, at hun var faldet over kassen på grund af bulen på sit skinneben, men hendes læge sagde, at der var tale om en fedtknude og ikke en bule fra faldet. Hun sagde derfor herefter, at hun var faldet over sine egne ben. Det var smerterne fra den brækkede skulder, der fyldte efter faldet.

Plastkassen stod fast placeret dér, hvor den stod, da hun faldt. Hun er ikke tidligere faldet over eller stødt ind i kassen. Kassen havde en vægt på ca. 6 kg. Hun vidste ikke, at det kunne have betydning, om hun faldt over sine egne ben eller kassen.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten, og Fagbevægelsens Hovedorganisation har i det væsentlige tilsluttet sig A's anbringender til støtte for dennes principale påstand.

A har til støtte for den subsidiære påstand om hjemvisning for landsretten gjort gældende, at Ankestyrelsen reelt ikke har oplyst sagen tilstrækkeligt.

Ankestyrelsen har heroverfor bestridt, at sagen ikke er oplyst tilstrækkeligt.

Landsrettens begrundelse og resultat

Det kan som ubestridt lægges til grund, at A da hun faldt og pådrog sig skader den 8. december 2020, efter instruks fra sin arbejdsgiver udførte arbejde for arbejdsgiveren fra sin dertil indrettede arbejdsplads i sit eget hjem (hjemmearbejde), og at arbejdsgiveren ikke havde givet instrukser vedrørende indretningen af hjemmearbejdspladsen. Det kan tilsvarende som ubestridt lægges til grund, at A faldt i forbindelse med, at hun under udførelsen af sit arbejde ville lave kaffe og derfor rejste sig fra sin hjemmearbejdsplads og gik ud og tændte kaffemaskinen i sit køkken, hvorefter hun ville gå tilbage til sin hjemmearbejdsplads. Endelig kan det som ubestridt lægges til grund, at det havde naturlig forbindelse med arbejdet, at A ville lave kaffe som anført, og at denne kaffebrygning isoleret set kan henføres til de forhold, arbejdet er foregået under, jf. arbejdsskadesikringslovens § 5.

2883

Landsretten finder, at det under disse omstændigheder er uden betydning, om A snublede over sine egne ben eller faldt over en kasse på gulvet, da hun gik tilbage mod sin hjemmearbejdsplads fra sit køkken. Landsretten har i den forbindelse lagt vægt på, at den omhandlede kasse efter A's forklaring havde stået på gulvet det pågældende sted i ca. et år uden at give anledning til problemer, og at kassen ikke var placeret i strid med instruktioner fra arbejdsgiveren. Endvidere er der efter sagens oplysninger i øvrigt ikke grundlag for at antage, at kassen var placeret på en sådan måde, at A må være nærmest til at bære risikoen for skader som følge af fald over kassen i forbindelse med naturlig færden mellem sin hjemmearbejdsplads og sit køkken under udførelsen af sit pålagte hjemmearbejde.

Landsretten finder herefter, at A's fald den 8. december 2020 var en følge af de forhold, arbejdet foregik under og derfor omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 1, stk. 1, jf. § 5. Landsretten giver følgelig A medhold i dennes principale påstand.

Efter sagens udfald skal Ankestyrelsen i sagsomkostninger for begge retter betale 41.750 kr. til HK Danmark som mandatar for A. 40.000 kr. af beløbet er til dækning af udgifter til advokatbistand ekskl. moms og 1.750 kr. til retsafgift. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til hovedforhandlingens varighed og sagens betydning.

Thi kendes for ret

Ankestyrelsen skal anerkende, at ulykkestilfældet den 8. december 2020 er omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5.

I sagsomkostninger for begge retter skal Ankestyrelsen inden 14 dage betale 41.750 kr. til HK Danmark som mandatar for A. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Højesterets dom

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Holbæk den 29. juni 2023 (…) og af Østre Landsrets 5. afdeling den 28. juni 2024 (…) [U.2024.4817].

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Michael Rekling, Jan Schans Christensen, Lars Apostoli og Peter Mørk Thomsen.

Påstande

Appellanten, Ankestyrelsen, har påstået stadfæstelse af byrettens dom, således at Ankestyrelsen frifindes.

Indstævnte, HK Danmark som mandatar for A, har påstået stadfæstelse af landsrettens dom, således at Ankestyrelsen skal anerkende, at ulykkestilfældet den 8. december 2020 er omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5. Subsidiært har indstævnte nedlagt påstand om, at sagen hjemvises.

Copyright © Karnov Group Denmark A/S

Retsgrundlag

§ 1, stk. 1, § 5, § 6, stk. 1 og 2, og § 14 i arbejdsskadesikringsloven (dagældende lovbekendtgørelse nr. 376 af 31. marts 2020) har følgende ordlyd:

»*Kapitel 1. Lovens formål*

§ 1. Formålet med denne lov er at yde erstatning og godtgørelse til tilskadekomne eller deres efterladte ved arbejdsskade. Skaden skal være forårsaget af arbejdet eller de forhold, det foregår under, jf. lovens §§ 5-7, men arbejdsgiveren behøver ikke at have handlet ansvarspådragende. Gennem arbejdsgivernes finansiering af erstatninger m.v. understøttes arbejdsmiljøsystemets forebyggelse af arbejdsskader.

…

Kapitel 3. Arbejdsskade

§ 5. Ved arbejdsskade i denne lov forstås ulykke, jf. § 6, og erhvervssygdom, jf. § 7, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under, jf. dog § 10 a.

§ 6. Ved en ulykke forstås efter denne lov en personskade forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage.

Stk. 2. Personskaden, jf. stk. 1, kan være fysisk eller psykisk og kan være varig eller forbigående. Det er ikke et krav, at personskaden medfører behov for behandling, eller at personskaden er blevet behandlet.

…

Kapitel 4. Ydelserne

…

Almindelige regler om fastsættelse af erstatning m.v.

…

§ 14. Har den tilskadekomne forsætligt eller ved retsstridig handling eller undladelse fremkaldt eller væsentligt bidraget til arbejdsskadens indtræden, kan krav på erstatning for tab af erhvervsevne og godtgørelse for varigt mén nedsættes eller helt bortfalde. Den tilskadekomne skal i givet fald udtrykkeligt gøres opmærksom herpå.«

Af forarbejderne til loven fremgår bl.a. følgende i de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 216 af 9. april 2003 (Folketingstidende 2002-03, tillæg A, lovforslag nr. L 216, side 6602):

»*3.1. Lovens formål*

Det primære formål med arbejdsskadesystemet og arbejdsskadesikringsloven er at sikre, at tilskadekomne og efterladte får en økonomisk kompensation for de helbredsmæssige og sociale følger, arbejdsskaden har forvoldt.

…

Anerkendelse efter loven forudsætter ikke, at arbejdsgiver har handlet ansvarspådragende, men at skaden er forårsaget af arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregår. Det vil sige, at arbejdsgiver har objektivt ansvar for alle skader, der opstår som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregår. For at en skade kan

anerkendes efter loven, skal den opfylde kravene til anerkendelse efter skadesbegreberne, jævnfør lovforslagets §§ 5 - 7.

Arbejdsgiver har pligt til at tegne forsikring til dækning af udgifter og erstatninger efter arbejdsskadesikringsloven. Det er således et væsentligt princip, at tilskadekomne, der er berettigede efter loven, også sikres erstatning.

Anerkendelse af personskader som arbejdsskader har et forebyggende sigte, der medvirker til at sætte fokus på arbejdsmiljøet. Dette kan medvirke til at fremme arbejdet med at forbedre arbejdsmiljøet.«

I de specielle bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser hedder det bl.a. (a.st., side 6614):

»*Til § 5*

Bestemmelsen afløser gældende lovs § 9 og indeholder forslag til lovens skadebegreber.

Det foreslås, at de tidligere 4 skadebegreber reduceres til 2: »ulykke« og »erhvervssygdom.«

Ved forslaget beskrives generelt, hvad der forstås ved en arbejdsskade. Bestemmelsen indeholder tillige en afgrænsning af lovens dækning, der ikke søger at ændre på gældende administrativ praksis med hensyn til, at skaden skal være opstået som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregår.

Efter den gældende § 9 er det et krav, at en arbejdsskade skal være opstået som følge af »arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregår.« I praksis dækker dette over en betingelse om, at den tilskadekomne, da skaden indtraf, var i arbejde for en arbejdsgiver, og at skaden skyldes arbejdet eller de forhold, hvorunder det er foregået.

Sker skaden eksempelvis i fritiden eller under private ærinder, eller sker skaden på vej til et fast arbejdssted eller på vej hjem fra arbejdsstedet, vil skaden normalt ikke kunne anerkendes som en arbejdsskade, selv om kravene i øvrigt er opfyldt. Der henvises i denne forbindelse til forslaget om at indføre hjemmel for beskæftigelsesministeren til at fastsætte regler om, hvornår skader, der indtræder under befordring til og fra arbejde, er omfattet af loven, jf. forslagets § 4, stk. 3.

Til § 6

…

Årsagsforbindelse mellem personskaden og en hændelse eller påvirkning

Det kræves derefter, at personskaden er forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der har sammenhæng med arbejdet.

Der gælder almindelige krav til beviset for en årsagssammenhæng. Kun hvis der efter oplysning af sagen ikke kan sandsynliggøres en årsagssammenhæng, vil sagen blive afvist.

Arbejdsskadereformen ændrer således ikke beviskravet.

Det betyder, at der skal foretages en bevismæssig bedømmelse af de foreliggende oplysninger og en juridisk/lægelig vurdering af, om der kan antages at være årsagssammenhæng mellem hændelsen eller påvirkningen og skaden.

Ved de oplagte skader, hvor der er en hændelse eller en påvirkning, der umiddelbart kan anses for at være årsag til skaden, stilles der som efter gældende regler ikke store krav til beviset. Det gælder for eksempel postbudet, der får en tagsten i hovedet og får et kraniebrud.«

I arbejdsmiljøloven (dagældende lovbekendtgørelse nr. 674 af 25. maj 2020 med senere ændringer) lød § 1, § 2, stk. 1, og § 4 således:

»*§ 1.* Ved loven tilstræbes at skabe

1) et sikkert og sundt arbejdsmiljø, der til enhver tid er i overensstemmelse med den tekniske og sociale udvikling i samfundet, samt

2) grundlag for, at virksomhederne selv kan løse sikkerheds- og sundhedsspørgsmål med vejledning fra arbejdsmarkedets organisationer og vejledning og kontrol fra Arbejdstilsynet.

…

§ 2. Loven omfatter arbejde, der udføres for en arbejdsgiver, jf. dog stk. 2 og 3.

…

§ 4. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte, at loven kun i begrænset omfang skal gælde for arbejde, som udføres i den ansattes hjem.«

I bekendtgørelse nr. 247 af 2. april 2003 om begrænsninger i anvendelsen af lov om arbejdsmiljø på arbejde, som udføres i den

Copyright © Karnov Group Denmark A/S

ansattes hjem, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1073 af 22. november 2011, er følgende fastsat i §§ 1-3:

»*§ 1.* Arbejdsmiljølovgivningen finder anvendelse på arbejde, der udføres i den ansattes hjem med de begrænsninger, som er angivet i §§ 2-4.

Arbejdsstedets indretning m.v.

§ 2. Arbejdsmiljølovens kapitel 6 om indretning af arbejdsstedet finder ikke anvendelse på arbejde, som udføres i den ansattes hjem, bortset fra visse regler om arbejdsstedets indretning, der bl.a. er udstedt i medfør af lovens kapitel 6:

1) Reglerne i §§ 12, 21, 30, 35, 39 og 40, stk. 1, i bekendtgørelsen om faste arbejdssteders indretning, finder anvendelse, når arbejdet i hjemmet enten foregår i hele arbejdstiden eller foregår regelmæssigt og arbejdstiden svarer til ca. 1 dag inden for en normal arbejdsuge.

2) Reglerne i bekendtgørelsen om arbejde ved skærmterminaler, jf. dog § 3, stk. 1, finder ligeledes anvendelse på arbejde, som udføres i den ansattes hjem, når arbejdet i hjemmet enten foregår i hele arbejdstiden eller foregår regelmæssigt og arbejdstiden svarer til ca. 1 dag inden for en normal arbejdsuge.

2885

Arbejdsmiljøorganisation m.v.

§ 3. Arbejdsmiljølovens kapitel 2 om samarbejde om sikkerhed og sundhed finder ikke anvendelse på arbejde, som udføres i den ansattes hjem. Dog gælder reglerne i § 17, stk. 2, nr. 1, 4 og 6, og § 28, stk. 3, i bekendtgørelsen om samarbejde om sikkerhed og sundhed.

Stk. 2. Reglerne om samarbejde om sikkerhed og sundhed finder, uanset det nævnte i stk. 1, dog anvendelse, når arbejdet i hjemmet enten foregår i hele arbejdstiden eller foregår regelmæssigt.«

Af Arbejdstilsynets vejledning »Hjemmearbejde«, AT-vejledning 3.1.7 af 30. april 2022 (vejledning nr. 9459 af 29. april 2022), pkt. 2.2 og pkt. 9, fremgår bl.a. følgende:

»*2.2. Arbejdsmiljøregler ved hjemmearbejde*

Reglerne i arbejdsmiljølovgivningen gælder også ved hjemmearbejde. Som arbejdsgiver har du derfor også ansvaret for et sundt og sikkert arbejdsmiljø, når arbejdet foregår i hjemmet. Bl.a. gælder de generelle arbejdsmiljøregler, der stiller krav til arbejdets udførelse i bekendtgørelse om arbejdets udførelse. Det betyder, at du som arbejdsgiver bl.a. har ansvaret for generelt at sikre, at udformningen af arbejdspladsen og inventar så vidt muligt passer til den ansatte, der udfører arbejdet.

…

9. Arbejdsgivers tilsyn med arbejdet

Du skal som arbejdsgiver sørge for, at der bliver ført effektivt tilsyn med, at dine ansatte udfører arbejdet sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Da du som arbejdsgiver ikke har en umiddelbar ret til at komme ind og føre tilsyn med arbejdsforholdene i dine ansattes hjem, er dialogen med de ansatte og eventuelle afklaringer og angivelser i APV vedr. hjemmearbejdet samt oplæring og instruktion særlig vigtig.«

Af Ankestyrelsens principafgørelse U-9-06 fremgår bl.a.:

»*Resumé*

En skadelidt havde arbejdet for sin arbejdsgiver på sin private bopæl, hvor han havde fået indrettet en hjemmearbejdsplads. På vej ud af sin private bopæl til et kundebesøg faldt skadelidte over en barnecykel, som hans barn havde efterladt på fliserne. Skadelidte bar i skadesøjeblikket på 2 kasser vin. Skadelidte forsøgte at redde flaskerne, hvorved han fik en forstrækning i ryggen.

Ankestyrelsen afviste at anerkende den anmeldte ryglidelse som et ulykkestilfælde, da skadens indtræden ikke var forårsaget af arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregik.

Begrundelsen for afgørelsen var, at det alene var barnecyklen, der forårsagede skadelidtes fald. Arbejdsgiveren havde som ansvarlig for indretningen af hjemmearbejdspladsen ikke indflydelse på, at der lå en cykel i vejen på skadelidtes bopæl.

…

Sagsfremstilling:

Det fremgik af sagen, at skadelidte havde hjemmearbejdsplads og arbejdede hjemme 2-3 dage om ugen. Den omhandlede dag skulle skadelidte ud til en kunde med vingaver. Skadelidte bar 2 kasser med vin fra privatboligen ud til bilen. Kasserne havde håndtag, og skadelidte havde en kasse i hver hånd. På vejen ud til bilen faldt skadelidte over sit barns cykel, der lå på fliserne. Skadelidte faldt forover. Skadelidte fik en forstrækning i ryggen og smerter i lænden, da han i et forsøg på at redde flaskerne ville rette sig op.«

Af Ankestyrelsens principmeddelelse 8-22 fremgår bl.a.:

»*Principmeddelelsen fastslår*

Skader sket under færden i forbindelse med arbejde, der udføres hjemmefra, kan være en følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår. Det kan enten være færden, som har en direkte forbindelse til arbejdet, eller færden der har en nødvendig eller naturlig forbindelse til arbejdet. Sådanne skader kan efter en samlet bevisvurdering være omfattet af loven.

Det er en grundlæggende betingelse for at anerkende en skade som en arbejdsskade, at skaden er opstået som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår. Det er tilskadekomne, som har bevisbyrden for, at der er årsagssammenhæng mellem skaden og arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår.

Er skaden sket på arbejdspladsen, er der efter praksis en formodning for, at skaden er en arbejdsskade. Arbejdsgiver har ansvaret for arbejdspladsen, herunder indretningen og inventaret m.m.

Når tilskadekomne udfører sit arbejde hjemmefra, er de arbejdsmæssige og private forhold og handlinger knyttet tættere sammen end på arbejdspladsen. Derfor er der ikke den samme formodning for, at skaden er sket som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår.

Det skal indgå i vurderingen af, om en skade er sket som følge af arbejdet eller arbejdets forhold, om tilskadekomnes færden på skadestidspunktet havde en nødvendig eller naturlig forbindelse til arbejdet.

Eksempler på færden, der som udgangspunkt har en naturlig eller nødvendig forbindelse til arbejdet:

- tilskadekomnes færden for at hente arbejdsredskaber fx, pc, papir eller kuglepenne
- tilskadekomne falder over ledningerne til arbejdscomputeren
- tilskadekomnes færden i forbindelse med toiletbesøg
- tilskadekomnes færden for at hente mad og drikke i eget hjem.

Eksempler på færden, der har karakter af private ærinder, og derfor som udgangspunkt ikke har en naturlig eller nødvendig forbindelse til arbejdet:

2886

- tilskadekomne forlader sin normale hjemmearbejdsplads grundet forhold, som ikke knytter sig til arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår, fx for at tale i telefon ude i haven
- tilskadekomnes færden i forbindelse med private gøremål som fx at hænge vasketøj op eller lufte hund.

Eksemplerne er ikke udtømmende, og arbejdsskademyndighederne skal altid foretage en samlet konkret vurdering af alle sagens omstændigheder med henblik på at vurdere, om den skade der er sket, er en følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår.

Copyright © Karnov Group Denmark A/S

Uanset om tilskadekomnes færden har en nødvendig eller naturlig forbindelse til arbejdet, vil en skade, der efter en konkret vurdering skyldes forhold og omstændigheder, som tilskadekomne selv har ansvaret for eller har haft indflydelse på eller tilvejebragt, ikke være en følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet foregår. Skaden vil i sådanne tilfælde ikke kunne anerkendes som en arbejdsskade. Det kan fx være en situation, hvor tilskadekomne falder over egne genstande i hjemmet.«

Højesterets begrundelse og resultat

A arbejdede tirsdag den 8. december 2020 hjemmefra. Omkring kl. 13 rejste hun sig fra sit arbejdsbord og gik ud til kaffemaskinen i køkkenet. På vej tilbage til arbejdsbordet faldt hun og kom til skade. Parterne er enige om, at A's brygning af kaffe havde en naturlig forbindelse til arbejdet, og at ulykken således fandt sted på et tidspunkt, hvor hun var i færd med at udføre sit arbejde.

Ved afgørelse af 31. marts 2022 anerkendte Ankestyrelsen ikke skaden som en arbejdsskade, idet styrelsen lagde vægt på, at hun i sit private hjem var faldet over en kasse, som ikke havde nogen forbindelse til hendes arbejde.

Spørgsmålet er, om der er grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse om ikke at anerkende skaden som en arbejdsskade.

Det fremgår af arbejdsskadesikringslovens § 5, at der ved arbejdsskade forstås ulykke, jf. lovens § 6, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under.

Højesteret lægger efter A's tidsnære og oprindelige oplysninger ligesom byretten til grund, at ulykkesårsagen var et fald over en kasse, som var placeret på gulvet.

Højesteret finder, at udgangspunktet i en sag som den foreliggende, der angår en ulykke, som sker på et tidspunkt, hvor den tilskadekomne er i færd med at udføre sit arbejde, er, at ulykken må anses for en arbejdsskade efter arbejdsskadesikringslovens § 5. Dette gælder også i tilfælde, hvor den tilskadekomne arbejder fra en hjemmearbejdsplads.

A var som nævnt i færd med at udføre sit arbejde, da hun faldt. Hun var således ikke i færd med at udføre handlinger af privat karakter, da ulykken skete. Udgangspunktet er herefter, at ulykken må anses for en arbejdsskade efter arbejdsskadesikringslovens § 5.

Højesteret finder, at det forhold, at hun faldt over en privat genstand i sit hjem, ikke i sig selv giver grundlag for at fravige dette udgangspunkt. Det bemærkes herved, at arbejdsgiveren har ansvaret for et sundt og sikkert arbejdsmiljø, også når arbejdet foregår i den ansattes hjem. Efter Højesterets opfattelse må arbejdsgiveren som led i det objektive ansvar efter arbejdsskadesikringsloven bære risikoen for skader, der sker som følge af, at den ansatte under udførelsen af arbejde fra en hjemmearbejdsplads falder over egne genstande, som ikke har noget med arbejdet at gøre, men som er en del af hjemmets indretning.

Det følger af det anførte, at A's tilskadekomst ved faldet over kassen må anses som en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under, jf. arbejdsskadesikringslovens § 5.

På denne baggrund tiltræder Højesteret, at Ankestyrelsen skal anerkende, at ulykkestilfældet den 8. december 2020 er omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens dom.

Thi kendes for ret

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Ankestyrelsen betale 25.000 kr. til HK Danmark som mandatar for A.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Copyright © Karnov Group Denmark A/S